

AZ EURÓPAI ÚT:

A politikai válság háttere Montenegróban

BRAUN ANDRÁS*

Kivonat: Montenegróban 2016. október 16-án tartottak parlamenti választásokat. A választáson ezúttal is az eddigi kormányzó párt, a DPS szerezte meg a szavazatok többségét. A választásokat követően azonban nem a sokat kritizált Milo Đukanović, hanem korábbi helyettese, Duško Marković alakított kormányt.

Montenegró 2006-os függetlensége óta európai uniós tagjelölt ország lett, valamint hamarosan a NATO-hoz is csatlakozik. A sikerek ellenére Montenegró jelentős belpolitikai válsággal is küzd, amely destabilizálhatja az országot. Tanulmányomban a megosztottság hátterét, valamint a választások hatásait mutattam be.

Kulcsszavak: Montenegró, választások, Európai Unió, NATO, Milo Đukanović, Duško Marković, DPS, NGO szektor.

A TANULMÁNY FEJEZETEI:

A független Montenegró pozíciója a Nyugat-Balkán régió belül

Az Európai Unió és Montenegró kapcsolatának fejlődése

A NATO-csatlakozás kérdései

A DPS uralma

A politikai válság okai

A választások után: Đukanović harmadik visszavonulása

A Marković-kormány

*

Bevezetés

A 2016-os választásokat követően továbbra is a DPS maradt a legerősebb politikai párt Montenegróban. A párt több mint két évtizedes uralmát a megosztott ellenzék ezúttal sem tudta megtörni. Milo Đukanović a DPS elnökéként 1991 óta az ország meghatározó politikai személyisége. A miniszterelnöki pozíciót több ciklusban betöltő politikusnak nagy szerepe volt abban, hogy Montenegró a 2006-os függetlenségi népszavazást követően önálló állammá vált, amely egyben Szerbia és Montenegró államszövetségének felbomlását is jelentette. A független Montenegró célja az Európai Unióhoz, illetve a NATO-hoz való csatlakozás. A kétségtelen politikai sikerek és ambiciózus tervek ellenére Đukanovićot rengeteg kritika is érte. Nemcsak az ellenzéki pártok, hanem civil szereplők is kritizálták hatalomgyakorlási módszereit, megkérdőjelezve a kormány demokratikusságát.

A 2016-os őszi választásokat követően a DPS ugyan ismét nyert, de nem szerzett többséget a podgoricai törvényhozásban. A kormányalakítás miatt így különösen nagy szerep hárult Đukanović tradicionális szövetségeseire, a montenegrói kisebbségi pártokra. Egy másik lényeges kérdés a kormányfői pozíció körül bontakozott ki. Đukanović ugyanis úgy döntött, hogy háttérbe vonul, azonban pártelnöki tisztségét megtartotta (korábban egyébként Đukanović kétszer is visszavonult, ám később visszatért a politikába).

A személyi változás pedig különösen érdekes az elmúlt időszak politikai kríziseinek függvényében. Ugyanis a nyugat-balkáni országban az elmúlt időszakban komoly belpolitikai válság alakult ki, amelynek több összetevője is van.

Montenegró 2016-ban ünnepelte függetlensége fennállásának tizedik évfordulóját. A tíz év alatt az ország uniós tagjelölt állammá vált, megnyitottak a csatlakozási fejezetek, és a NATO tagság is elérhető közelségbe került. Mindezek mellett komoly aggályok is felmerültek: a jogállamiság hiánya, a médiaszabadság korlátozása, a választások szabadsága, a korrupció, valamint a szervezett bűnözés kérdései miatt.

* A szerző: Braun András (1990). Doktori hallgató, ELTE ÁJK Politikatudományi Doktori Iskola. Lykíeon Kutatói Okleveles politológus 2016.

Konklúzió

....

Ugyan Montenegró az európai uniós csatlakozási folyamatot megkezdte, az országnak továbbra is komoly kihívásokkal kell szembenéznie. Az ország egyes identitásbeli kérdésekben továbbra is megosztott. Ezek a kérdések pedig nemcsak a belpolitikai, hanem a külpolitikai célokat (pl NATO csatlakozás) is alááshatják.

Hosszú távon képes lehet destabilizálni az országot, amelynek komoly negatív következményei lehetnek a Nyugat-Balkán jövőjére nézve. A kérdés, hogy Milo Đukanović visszavonulása és Duško Marković miniszterelnöksége hogyan befolyásolja majd az ország jövőjét. Ahhoz azonban valószínűleg nem férhet kétség, hogy Đukanović a háttérben továbbra is meghatározó szereplője lesz a montenegrói politikai életnek.

Mindazonáltal szem előtt kell tartani azt is, hogy a nem kormányzati szervezetek, a civil társadalom, valamint a demokratikus ellenzéki pártok nyomásgyakorlása is fontos részét képezik egy jól működő demokratikus politikai rendszernek.

Ahhoz, hogy a jövőben Montenegró sikeres ország legyen, több tényező megvalósulása is szükséges. Először is fontos, hogy a demokratikus átalakulási folyamat sikeres legyen. Másodsor, szükséges a jó gazdasági teljesítmény is. A legfontosabb pedig az, hogy mindez támogatottságot nyerjen a montenegrói polgárok részéről.

...

A tanulmány teljes terjedelmében angol eredetiben olvasható, és letölthető Kutatóközpontunk honlapjáról.

© DKE 2016

<http://www.southeast-europe.org>

Email: [dke\[at\]southeast-europe.org](mailto:dke[at]southeast-europe.org)

Figyelem! Kedves kutató! Ha erre a tanulmányunkra hivatkozik, vagy idézi annak egy részét, kérjük, küldjön erről egy email-t a főszerkesztő részére a [dke\[at\]southeast-europe.org](mailto:dke[at]southeast-europe.org) címre. *A cikket a következőképpen idézze:*

Braun András: Az európai út: a politikai válság háttere Montenegróban. *International Relations Quarterly*, Vol. 7. No.3 (2016 ősz) 8 p.

Együttműködését köszönöm. *A főszerkesztő*